

Metodička preporuka

OSOBNİ PODATCI	
Ime i prezime	Martina Valec-Rebić
Zvanje	profesorica hrvatskoga jezika i književnosti
Naziv škole	OŠ Ljudevita Modeca Križevci
Adresa elektroničke pošte	martinarebic@gmail.com
Naslov	Usporedna analiza pjesme Roberta Frosta „Stopping by Woods on a Snowy Evening” u originalu i u prijevodu
Predmet	Hrvatski jezik / Engleski jezik
Razred	8.
OBVEZNI ELEMENTI	
Odgojno-obrazovni ishod	OŠ HJ B.8.1. Učenik obrazlaže odnos proživljenoga iskustva i iskustva stečenoga čitanjem književnih tekstova. OŠ HJ B.8.2. Učenik interpretira književni tekst na temelju vlastitoga čitateljskog iskustva i znanja o književnosti. OŠ (2) EJ B.8.1. Uspoređuje sličnosti i razlike među vlastitom kulturom, kulturama zemalja ciljnoga jezika i drugim kulturama. – uspoređuje sličnosti i razlike među književnim tekstovima na materinskom i engleskom jeziku
Tijek nastavnog sata	1. Uvodna aktivnost (motivacija): Puštanje audiozapisa pjesme (https://www.youtube.com/watch?v=1sWcq2-ZA5o). Učenici zatvorenih očiju zamišljaju prizor i bilježe dojmove (vizualni, slušni, emocionalni). Nakon slušanja pjesme: Zid dojmova na Padletu – upišite tri riječi kojima biste opisali osjećaje koje vam je probudila pjesma. Čitanje i komentiranje odgovora. 2. Analiza originalne pjesme (EN): Čitanje pjesme s učenicima. Objašnjenje vokabulara: <i>queer, harness, downy flake, promises to keep</i> itd. Interpretacija pjesme: Tko je vlasnik šume i zašto je ta informacija važna lirskome subjektu? Zašto se govornik zaustavlja iako zna da ga nitko ne promatra? Kako reagira konj i što nam to govori o neobičnosti zaustavljanja? Koje zvukove pjesnik opisuje u trećoj strofi? Zašto su baš ti zvukovi važni? Kakvo raspoloženje stvara opis večeri i okoline? Izdvojite riječi i izraze po kojima se može zaključiti koje je godišnje doba. Što bi šuma mogla simbolizirati u završnoj strofi pjesme? Zašto pjesnik ponavlja stih „And miles to go before I sleep”?

	Pokušaj objasniti značenje ponavljanja i moguće dublje značenje riječi „san”. Mislite li da govornik u pjesmi želi ostati u šumi? Iznesi svoje mišljenje s objašnjenjem. Koja je poruka ili tema pjesme? Poveži sadržaj s pojmovima kao što su odgovornost, dužnost, ljepota prirode, unutarnji mir. Koji ti je stih ili slika iz pjesme najljepši ili najupečatljiviji? Izaberi stih i objasni što te se u njemu posebno dojmilo. 3. Analiza prijevoda (HR): Čitanje hrvatske verzije pjesme Ante Tomića. Učenici u skupinama rade usporednu analizu prema uputama na listiću. a) Doslovno prevedite pjesmu. b) Pročitajte još jednom prijevod Ante Tomića. Prepoznajte odstupanja u jeziku, stilu i slikovitosti. Usporedite strofu po strofu: Koje su riječi prevedene doslovno, a koje slobodno? Koja značenja su zadržana, koja promijenjena? Koja pjesma bolje zvuči – doslovni prijevod ili Tomićev prepjev? Objasnite Tomićeve razloge izbora riječi sličnih značenja. 4. Zaključak: Po čemu je ovo misaona pjesma? Što je potrebno da bi se uspješno prevodile, tj. prepjevale pjesme s jednog jezika na drugi? 5. Stvaralački zadatci: nacrtati ilustraciju, osmisлити novi naslov, napisati poruku putniku iz pjesme.
Opis svih aktivnosti (što rade učenici, a što učitelj/nastavnik)	Učitelj uvodi pjesmu slušanjem audiozapisa na engleskom jeziku i potiče učenike da zabilježe dojmove. Učenici izražavaju svoj doživljaj u tri riječi i uspoređuju odgovore u zajedničkom razgovoru. Učitelj zatim vodi čitanje pjesme na engleskom jeziku, objašnjava vokabular te postavlja pitanja za interpretaciju pjesme. Učenici samostalno i uz vođene rasprave odgovaraju na pitanja, analiziraju pjesmu i bilježe vlastita tumačenja. Učitelj organizira rad u skupinama za usporednu analizu s prijevodom Ante Tomića pomoću radnog listića. Učenici analiziraju strofu po strofu, uočavaju stilske razlike i komentiraju autorove prijevodne odluke. Završno, učenici izrađuju kreativni zadatak prema izboru, a učitelj vodi raspravu o izazovima književnog prevođenja.
Sadržaji koji se koriste u aktivnostima	Pjesma Roberta Frosta <i>Stopping by Woods on a Snowy Evening</i> (izvornik) Prijevod pjesme na hrvatski (Ante Tomić)

	Zvučni zapis pjesme na engleskom jeziku (https://www.youtube.com/watch?v=1sWcq2-ZA5o) Radni listić za usporedbu prijevoda i analizu
Primjeri vrednovanja za učenje, vrednovanja kao učenje ili naučenog uz upute	Vrednovanje za učenje: Tijekom rada u skupinama učitelj postavlja poticajna pitanja i usmjerava interpretaciju prema dubljem razumijevanju. Vrednovanje kao učenje: Učenici međusobno razmjenjuju dojmove i komentiraju odgovore; potiču se na samoanalizu i osvještavanje kako razumiju pjesmu.
Razrađeni problemski zadaci, zadaci za poticanje kritičkog razmišljanja, kreativnosti i/ili istraživački zadaci	Istraživački zadatak: Usporedi ovaj prijevod s još jednim dostupnim prijevodom pjesme (Mate Maras) i argumentiraj koji bolje prenosi pjesnički ton.
DODATNI ELEMENTI	
Poveznice na više odgojno-obrazovnih ishoda različitih predmeta ili očekivanja međupredmetnih tema	uku A.3.2. 2. Primjena strategija učenja i rješavanje problema Učenik se koristi različitim strategijama učenja i primjenjuje ih u ostvarivanju ciljeva učenja i rješavanju problema u svim područjima učenja uz povremeno praćenje učitelja. OSR B.3.2. Razvija komunikacijske kompetencije i uvažavajuće odnose s drugima. OSR C.3.4. Razvija nacionalni i kulturni identitet. IKT A.3.2. Učenik se samostalno koristi raznim uređajima i programima.
Aktivnosti u kojima je vidljiva interdisciplinarnost	Engleski jezik – rad s izvornim tekstom i vokabularom Hrvatski jezik – rad s prepjevom Likovna kultura – ilustracija pjesničkih slika
Aktivnosti koji obuhvaćaju prilagodbe za učenike s teškoćama	Dodatne jezične podrške (pojednostavljeni stihovi, vizualni rječnik). Rad u paru s učenikom koji ima razvijeniju jezičnu i čitalačku vještinu. Umjesto pisanog izražavanja, mogućnost usmenog izražavanja dojma ili ilustriranja.
Aktivnosti za motiviranje i rad s darovitim učenicima	Prepoznavanje pjesničkih figura i komentiranje njihova učinka na ritam i značenje. Istraživanje drugih pjesama Roberta Frosta s istom temom (npr. „The Road Not Taken”). Izrada vlastitog prepjeva pjesme po izboru.
Upute za kriterijsko vrednovanje kompleksnih i problemskih zadataka i/ili radova esejskoga tipa	-
Projektni zadaci (s jasnim scenarijima, opisima aktivnosti,	Naslov projekta: Zvuk šume u jeziku – putovanje pjesmom kroz jezike i slike

rezultatima projekta, vremenskim okvirima)	Opis: Učenici osmišljavaju multimedijску prezentaciju (PowerPoint / Canva) u kojoj predstavljaju Frostovu pjesmu kroz prizmu jezika, prijevoda, glazbe i slike. Rezultati projekta: usmena prezentacija, vizualna ilustracija i osobni zaključak o značenju pjesme. Trajanje: 2 nastavna sata (jedan priprema i rad u skupinama, drugi za prezentaciju)
Poveznice na multimedijске i interaktivne sadržaje	https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/ https://www.youtube.com/watch?v=1sWcq2-ZA5o

ROBERT FROST Stopping by Woods on a Snowy Evening Whose woods these are I think I know. His house is in the village though; He will not see me stopping here To watch his woods fill up with snow. My little horse must think it queer To stop without a farmhouse near Between the woods and frozen lake The darkest evening of the year. He gives his harness bells a shake To ask if there is some mistake. The only other sound's the sweep Of easy wind and downy flake. The woods are lovely, dark and deep, But I have promises to keep, And miles to go before I sleep, And miles to go before I sleep.	ROBERT FROST (preveo Ante Tomić) Zaustavljen uz šumu u snježnoj noći Znam čiji je ovo hrastov gaj Dolje u selu živi taj I neće me vidjet' gdje u tišini Gledam snijegom pokriven kraj. Konjiću mom ludo se čini Da stojimo tu u divljini Između šuma i jezera Najmračnije noći u godini. Praporcima nježno me tjera I reče kako mi zamjera. Zazvoni pustoš nepregledna, Kroz pahulje i vjetar sa sjevera. Šuma je krasna, mračna bez dna, Al' čovjek svoja obećanja zna I dug mu je put prije sna I dug mu je put prije sna.
--	---

RADNI LISTIĆ ZA RAD U SKUPINI

1. Doslovno prevedite pjesmu.

ROBERT FROST

Stopping by Woods on a Snowy Evening

Whose woods these are I think I know.
His house is in the village though;
He will not see me stopping here
To watch his woods fill up with snow.

My little horse must think it queer
To stop without a farmhouse near
Between the woods and frozen lake
The darkest evening of the year.

He gives his harness bells a shake
To ask if there is some mistake.
The only other sound's the sweep
Of easy wind and downy flake.

The woods are lovely, dark and deep,
But I have promises to keep,
And miles to go before I sleep,
And miles to go before I sleep.

2. Pročitajte još jednom prijevod Ante Tomića.

ROBERT FROST	ROBERT FROST (preveo Ante Tomić)
Stopping by Woods on a Snowy Evening	Zaustavljen uz šumu u snježnoj noći
Whose woods these are I think I know. His house is in the village though; He will not see me stopping here To watch his woods fill up with snow.	Znam čiji je ovo hrastov gaj Dolje u selu živi taj I neće me vidjet' gdje u tišini Gledam snijegom pokriven kraj.
My little horse must think it queer To stop without a farmhouse near Between the woods and frozen lake The darkest evening of the year.	Konjiću mom ludo se čini Da stojimo tu u divljini Između šuma i jezera Najmračnije noći u godini.
He gives his harness bells a shake To ask if there is some mistake. The only other sound's the sweep Of easy wind and downy flake.	Praporcima nježno me tjera I reče kako mi zamjera. Zazvoni pustoš nepregledna, Kroz pahulje i vjetar sa sjevera.
The woods are lovely, dark and deep, But I have promises to keep, And miles to go before I sleep, And miles to go before I sleep.	Šuma je krasna, mračna bez dna, Al' čovjek svoja obećanja zna I dug mu je put prije sna I dug mu je put prije sna.

Prepoznajte odstupanja u jeziku, stilu i slikovitosti. Usporedite strofu po strofu.

a) Zaokružite riječi i izraze koji su prevedeni slobodno (riječi sličnoga značenja).

b) U svakoj kitici odredite vrstu rime. Poslužite se infografikom.

c) Koja pjesma bolje zvuči – doslovni prijevod ili Tomićev prepjev? Obrazložite.

d) Objasnite Tomićeve razloge izbora riječi sličnih značenja.

Vrste rime

I. parna ili glatka

Gle malu voćku poslije kiše
Puna je kapi pa ih njiše.
I bliješti, suncem obasjana
Čudesna raskoš njenih grana.

A
A
B
B

II. unakrsna

Što snatri dječak iz trave
I modrih sjena sivih iva
Gleda avion, gleda plave
Poljane neba ponad njiva?

A
B
A
B

III. obgrljena

Utihnula je dječja vika,
nestalo je drugih lica.
A na stijeni slike ptica
ko iz starih sanovnika.

A
B
B
A

IV. isprekidana

i zuj se začu
pri davnom tkachu
na zlatnom
vretenu

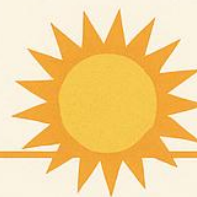
A
A
B
C

V. nagomilana

Svaki dah mi je nada
U srcu nema jada
Proljeće opet vlada
Svjetlost već pada

A
A
A
A

LISTIĆ – ZAKLJUČAK

Da bi se pjesma uspješno prepjevala (a ne samo doslovno prevela), potrebno je voditi računa o sljedećim ključnim elementima:

1. Zadržavanje smisla i tematske poruke

Prepjev mora prenositi glavnu ideju, ton i emociju izvorne pjesme.

Važno je prepoznati što je temeljna poruka pjesme i koje su njene najvažnije slike i osjećaji.

2. Ritam

Ako pjesma ima pravilan ritam, poželjno ga je i u prepjevu sačuvati.

To ne mora biti identično, ali ritmička struktura pjesme treba ostati glazbena i ugodno čitljiva.

3. Rima

Rimski obrasci (parna, unakrsna, obgrljena itd.) često su nositelji melodije i oblikovne ljepote pjesme.

Prepjev treba pronaći smislene i prirodne rime koje odgovaraju duhu izvornika, izbjegavajući forsirane ili umjetne konstrukcije.

4. Izbor riječi (značenjska bliskost i poetska vrijednost)

Važno je birati riječi koje ne samo znače isto nego i zvuče prikladno u kontekstu pjesničkog izraza na ciljnom jeziku.

Riječi moraju imati poetski prizvuk i odgovarati tonalitetu (npr. mirnoća, tuga, ushićenje).

5. Kulturološki kontekst

Pojmovi, slike ili metafore koje su razumljive i sugestivne u izvornom jeziku možda nemaju isti učinak u drugom jeziku.

Prepjev treba uvažiti kontekst čitatelja ciljnog jezika, ali bez nepotrebnog pojednostavljivanja ili udaljavanja od izvornika.

6. Zvučnost i melodija

Poželjno je da prepjev zvuči prirodno i tečno, da ima unutarnju glazbu i da se može recitirati s lakoćom.

Zvučna sredstva poput asocijacija, aliteracije, onomatopeje treba prepoznati i prenijeti gdje je moguće.

7. Autorov stil i osobnost

Prepjev ne smije izbrisati individualni ton autora: njegovu jednostavnost, ironiju, patetiku, filozofiju...

Dobar prevoditelj ulazi u „kožu” autora i piše kao da je autor rođen na jeziku ciljne publike.

IZLAZNA KARTICA ZA VREDNOVANJE SKUPNOGA RADA

	DA	NE	DJELOMIČNO
Svi su članovi jednako doprinijeli radu.			
Članovi skupine su surađivali.			
Skupina je uspješno obavila zadatak.			
Zadovoljan/zadovoljna sam svojim doprinosom.			
Naučio/naučila sam nove sadržaje.			